

32001L0029

2001.6.22.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 167/10

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2001/29/EK IRÁNYELVE
(2001. május 22.)**

az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Szerződés rendelkezik a belső piac létrehozásáról és a belső piaci verseny torzulását akadályozó rendszer bevezetéséről. E célok elérését elősegíti a tagállamok szerzői jogi és szomszédos jogi szabályainak összehangolása.
- (2) Az Európai Tanács 1994. június 24-25-i korfui ülésén hangsúlyozta, hogy az információs társadalom európai fejlődésének elősegítése érdekében szükséges egy közösségi szintű, átfogó és rugalmas szabályozási keret létrehozása. Ehhez többek között az új termékek és szolgáltatások belső piacának kialakulása is szükséges. E szabályozási keret létrehozása céljából több fontos közösségi jogi rendelkezést elfogadtak már, és továbbiak elfogadása folyamatban van. A szerzői jog és a szomszédos jogok e tekintetben fontos szerepet játszanak, mivel ezek védik és ösztönzik az új termékek és szolgáltatások fejlesztését és forgalmazását, valamint azok alkotói tartalmának létrehozását és felhasználását.
- (3) A javasolt harmonizáció elősegíti a négy belső piaci szabadság megvalósítását, valamint összefügg az alapvető jogelvek - különösen a szellemi tulajdont is magában foglaló tulajdon, a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a közérdek - tiszteletben tartásával.
- (4) A szerzői jog és a szomszédos jogok szabályozási kereteinek harmonizálása a jogbiztonság növekedése, illetve a szellemi tulajdon magas szintű védelme révén jelentős erőforrásokat mozgósít az alkotó és újító tevékenységek – egyebek között a hálózati infrastruktúra – fejlesztésére,

hozzájárulva ezáltal az európai ipar fejlődéséhez és fokozódó versenyképességéhez, mind a tartalomszolgáltatás és az információtechnológia területén, mind általában az ipari és kulturális szektorban. Ez elősegíti a munkahelyek megőrzését, továbbá hozzájárul a munkahelyteremtéshez.

- (5) A műszaki fejlődés megsokszorozta és változatosabbá tette a szellemi alkotás, a gyártás és az értékesítés lehetőségeit. Ha nincs is szükség új fogalmakra a szellemi tulajdon védelme területén, a szerzői jogot és a szomszédos jogokat szabályozó jelenlegi jogszabályokat módosítani kell, és ki kell egészíteni úgy, hogy megfeleljenek a gazdasági adottságoknak, így például az új felhasználási módoknak.
- (6) Közösségi szintű harmonizáció hiányában a tagállami jogalkotási kezdeményezések, amelyek a műszaki kihívásokra válaszul már számos tagállamban megindultak, a védelem szintje tekintetében jelentős különbségekhez, és ezáltal a szerzői jogi tartalmú, vagy ezen alapuló szolgáltatások és termékek szabad mozgásának akadályozásához, végső soron pedig a belső piac széttoresztéséhez és a jogszabályok inkoherenciájához vezethetnek. Az efféle jogi különbségek és bizonytalanságok hatása az információs társadalom további fejlődésével – amelynek következtében a szellemi tulajdon határon átnyúló felhasználása már eddig is jelentősen megnőtt – még inkább fel fog erősödni. Ez a fejlődés a jövőben fokozódni fog, és ez kívánatos is. A jogvédelem terén fennálló jelentős eltérések és bizonytalanságok az új típusú szerzői jogi és a szomszédos jogi tartalmú termékek és szolgáltatások esetében korlátozhatják a magasabb haszon elérését.
- (7) Ezért a szerzői jog és szomszédos jogok védelmének közösségi jogi kereteit módosítani kell, illetve ki kell egészíteni a belső piac zavartalan működéséhez szükséges mértékben. Ennek érdekében egymáshoz kell igazítani azokat a szerzői jogi és szomszédos jogi nemzeti rendelkezéseket, amelyek tagállamonként jelentős eltéréseket mutatnak, vagy amelyek a belső piac zavartalan működését akadályozó és az információs társadalom megfelelő európai fejlődését hátráltató jogbizonytalanságot eredményeznek, továbbá ki kell küszöbölni a műszaki fejlődésre adott nemzeti válaszok közötti ellentmondásokat, ugyanakkor azonban a belső piac működését hátrányosan nem befolyásoló eltérések megszüntetése vagy akadályozása nem szükséges.
- (8) Az információs társadalom különböző szociális, társadalmi és kulturális vonatkozásai megkövetelik a termékek és szolgáltatások sajátos tartalmi adottságainak figyelembevételét.

⁽¹⁾ HL C 108., 1998.4.7., 6. o. és

HL C 180., 1999.6.25., 6. o.

⁽²⁾ HL C 407., 1998.12.28., 30. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 1999. február 10-i véleménye (HL C 150., 1999.5.28., 171. o.), a Tanács 2000. szeptember 28-i közös álláspontja (HL C 344., 2000.12.1., 1. o.) és az Európai Parlament 2001. február 14-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2001. április 9-i határozata.

- (9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. A szellemi tulajdon ennek megfelelően a tulajdon részeként nyert elismerést.
- (10) Ahhoz, hogy a szerzők és előadóművészek a jövőben is alkotó és művészi tevékenységet folytathassanak, műveik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell, hogy részesüljenek ugyanúgy, mint a producerek annak érdekében, hogy a művek pénzügyi háttérét biztosítani tudják. Az olyan termékek előállítása, mint a hangfelvételek, a filmek vagy a multimédia-termékek, illetve az olyan szolgáltatások nyújtása, mint a lehívásra történő hozzáférhetővé tétel, jelentős befektetést igényelnek. A megfelelő díjazás biztosításához, illetve a befektetés kielégítő mértékű megtérüléséhez a szellemi tulajdonjogok megfelelő szintű védelme szükséges.
- (11) A szerzői jog és szomszédos jogok szigorú és hatékony védelme az egyik legfontosabb eszköze annak, hogy Európában a kulturális alkotótevékenység hozzájusson a szükséges forrásokhoz, illetve a szerzők és előadók megőrizhessék függetlenségüket és méltóságukat.
- (12) A szerzői jogilag védett művek és egyéb teljesítmények megfelelő védelme kulturális szempontból is jelentős kérdés. A Szerződés 151. cikke a Közösség számára előírja, hogy tevékenysége során a kulturális szempontokat is figyelembe vegye.
- (13) A művek és más védelem alatt álló teljesítmények védelmét, valamint a védelemre vonatkozó szükséges információk biztosítását szolgáló műszaki intézkedések közös európai kifejlesztése és egységes alkalmazása alapvető fontosságú, tekintve hogy ezek az intézkedések végső soron a jogi alapelvek és garanciák érvényesítését szolgálják.
- (14) Ennek az irányelvnek az is célja, hogy ösztönözze a tanulást és a kultúrát a művek és más teljesítmények védelme által; ezzel párhuzamosan rendelkezni kell az oktatás és nevelés terén a közérdeket szolgáló kivételekről és korlátozásokról.
- (15) A Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) szervezésében 1996 decemberében tartott diplomáciai konferencia eredményeképpen két új szerződést fogadtak el, a WIPO szerzői jogi szerződését, illetve a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződését, amelyek a szerzők, illetve az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók jogainak védelmével foglalkoznak. Ezek a szerződések a szerzői jog és a szomszédos jogok nemzetközi védelmét korszerűsítik, nem utolsósorban az úgynevezett „digitális agenda” vonatkozásában, továbbá hatékonyabb eszközöket vezetnek be a kalózkodás elleni küzdelem terén. A Közösség és a legtöbb tagállam már aláírta ezeket a szerződéseket, és folyamatban van a Közösség, illetve a tagállamok általi megerősítésük előkészítése. Ez az irányelv egyben számos ilyen nemzetközi kötelezettség végrehajtását is szolgálja.
- (16) A hálózati környezetben megvalósított cselekményekért való felelősség nem csupán a szerzői jogot és a szomszédos jogokat érinti, hanem más területeket is, beleértve a jóhírnév megsértését, a megtevésztő reklámot és a védjegybitorlást, amelyeket horizontális megközelítésben a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ („elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) tárgy, amely az információs társadalom szolgáltatásaihoz – beleértve az elektronikus kereskedelmet is – kapcsolódó számos jogi kérdést tisztáz és harmonizál. Ezt az irányelvet az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvhez hasonló időbeli keretek között kell átültetni, mivel az az irányelv olyan alapelvek és rendelkezések harmonizált kereteit állapítja meg, amelyek egyebek mellett ezen irányelv jelentős elemeire is vonatkoznak. Ez az irányelv nem érinti az említett irányelv felelősséggel kapcsolatos rendelkezéseit.
- (17) Különösen a digitális technikából adódó követelmények alapján szükséges biztosítani, hogy a jogkezelő szervezetek a versenyszabályokkal összhangban tevékenységüket magasabb fokon ésszerűsítsék és átláthatóbbá tegyék.
- (18) Ez az irányelv nem érinti a jogkezelésre, például a kiterjesztett közös jogkezelés körébe tartozó felhasználási engedélyekre vonatkozó tagállami rendelkezéseket.
- (19) A jogosultak személyhez fűződő jogait a tagállami jogszabályok, valamint az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény, a WIPO szerzői jogi szerződése, illetve a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése rendelkezéseinek megfelelően kell gyakorolni. E személyhez fűződő jogok nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.
- (20) Ez az irányelv az e területen elfogadott hatályos irányelvekben – így különösen a 91/250/EGK⁽²⁾, a 92/100/EGK⁽³⁾, a 93/83/EGK⁽⁴⁾, a 93/98/EGK⁽⁵⁾ és a 96/9/EK⁽⁶⁾ irányelvben – megfogalmazott alapelveken és szabályokon nyugszik, azokat továbbfejleszti, illetve az információs társadalom összefüggésébe helyezi őket. Ezen irányelv rendelkezései - hacsak az eltérően nem rendelkezik – az említett irányelveket nem érintik.

⁽¹⁾ HL L 178., 2000.7.17., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1991. május 14-i 91/250/EGK irányelve a számítógépi programok jogi védelméről (HL L 122., 1991.5.17., 42. o.). Legutóbb a 93/98/EK irányelvvel módosított irányelv.

⁽³⁾ A Tanács 1992. november 19-i 92/100/EGK irányelve a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról (HL L 346., 1992.11.27., 61. o.). Legutóbb a 93/98/EK irányelvvel módosított irányelv.

⁽⁴⁾ A Tanács 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK irányelve a műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról (HL L 248., 1993.10.6., 15. o.).

⁽⁵⁾ A Tanács 1993. október 29-i 93/98/EGK irányelve a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról (HL L 290., 1993.11.24., 9. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és Tanács 1996. március 11-i 96/9/EK irányelve az adatbázisok jogi védelméről (HL L 77., 1996.3.27., 20. o.).

- (21) Ennek az irányelvnek meg kell határoznia az egyes kedvezményezettek tekintetében a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények körét. Ennek a közösségi vívmányokkal összhangban kell történnie. A belső piacon belüli jogbiztonság biztosítása érdekében e cselekmények fogalmát tágan kell meghatározni.
- (22) A kultúra terjesztésének ösztönzése nem valósítható meg a szigorú jogvédelem feladásával, sem pedig a hamis, illetve hamisított műpéldányok jogellenes terjesztésének eltűrésével.
- (23) Ennek az irányelvnek harmonizálnia kell a szerzők nyilvánosságához közvetítéshez való jogát. Ezt a jogot olyan tágan kell értelmezni, hogy lefedjen minden olyan nyilvánosság-hoz közvetítést, amikor a nyilvánosság nincs jelen a közvetítés kiindulópontjául szolgáló helyszínen. Ez a jog magában kell, hogy foglalja a művek bármilyen vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítését, illetve továbbközvetítését, ideértve a sugárzást is. E jog más cselekményekre nem vonatkozik.
- (24) A védelem alatt álló teljesítmények 3. cikk (2) bekezdésének megfelelő nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételét úgy kell értelmezni, hogy ez lefedjen minden olyan cselekményt, amikor a védelem alatt álló teljesítményeket a nyilvánosság olyan tagjai számára teszik hozzáférhetővé, akik a hozzáférhetővé tétel kiindulópontjának helyszínen nincsenek jelen; ez a jog más cselekményekre nem vonatkozik.
- (25) A szerzői jogi védelem alatt álló művek, illetve a szomszédos jogi védelem tárgyát képező teljesítmények hálózaton történő lehívásos átvitelével kapcsolatos védelem jellegét és szintjét illető jogbizonytalanságot a védelem közösségi szintű harmonizálásával kell kiküszöbölni. Egyértelművé kell tenni, hogy az ezen irányelv által elismert jogosultaknak kizárólagos joga van a szerzői jogi védelem alatt álló műveknek, illetve a szomszédos jogi védelem tárgyát képező teljesítményeknek a nyilvánosság számára interaktív lehívásos átvitel útján történő hozzáférhetővé tételére. Az ilyen interaktív lehívásos átvitel jellemzője, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.
- (26) A kereskedelmi forgalomba hozott hangfelvételen rögzített zenét tartalmazó rádió- vagy televízióműsorok lehívásra történő hozzáférhetővé tétele tekintetében elő kell segíteni a közös jogkezelés körébe tartozó felhasználási szerződések megkötését annak érdekében, hogy a jogosultsági viszonyok egyértelműek legyenek.
- (27) A közvetítést lehetővé tevő, illetve azt megvalósító fizikai eszközök rendelkezésre bocsátása önmagában nem minősül az ezen irányelv értelmében vett közvetítésnek.
- (28) Az ebben az irányelvben biztosított szerzői jogi védelem magában foglalja az anyagi hordozón rögzített művek terjesztésének ellenőrzésére vonatkozó kizárólagos jogot. Az eredeti műnek, illetve többszörözött példányának a jogosult vagy annak hozzájárulásával más által megvalósított első Közösségen belüli eladása kimeríti az adott műpéldány Közösségen belüli újraeladásának ellenőrzésére irányuló jogot. E jog nem merül ki az eredeti műnek vagy többszörözött példányának a jogosult, illetve annak hozzájárulásával más által a Közösségen kívül megvalósított eladása esetén. A szerzők bérleti, valamint haszonkölcsönzési jogait a 92/100/EGK irányelv szabályozza. Az ebben az irányelvben foglalt terjesztési jog nem érinti az említett irányelv I. fejezetében foglalt, bérleti illetve haszonkölcsönzési jogokkal kapcsolatos rendelkezéseket.
- (29) A jogkimerülés kérdése nem merül fel sem általában a szolgáltatások, sem különösen az on-line szolgáltatások esetében. Ez vonatkozik továbbá a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek a szolgáltatás igénybevevői által álló engedélyvel készített többszörözött anyagi műpéldányára is. Ennek megfelelően ugyanez vonatkozik a művek és más védelem alatt álló teljesítmények eredeti, illetve többszörözött műpéldányai bérbeadásának, illetve haszonkölcsönbe adásának jogára, amelyek természetükénél fogva szolgáltatásnak minősülnek. A CD-ROM-mal vagy a CD-I-vel ellentétben – amelynél a szellemi tulajdon anyagi hordozóban, vagyis árucikkben ölt testet – minden on-line szolgáltatás engedélyhez kötött cselekménynek minősül, amennyiben a szerzői jog vagy valamely szomszédos jog ezt megköveteli.
- (30) Az ebben az irányelvben foglalt jogok – a vonatkozó tagállami szerzői jogi és szomszédos jogi rendelkezések sérelme nélkül – átruházhatók, átengedhetők vagy szerződésben adott felhasználási engedélyek tárgyát képezhetik.
- (31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak jogai és érdekei között. A jogok tekintetében a tagállamok által megállapított kivételeket és korlátozásokat az új elektronikus környezet fényében felül kell vizsgálni. Az egyes engedélyköteles cselekményekre vonatkozó kivételek és korlátozások terén fennálló különbségek közvetlen negatív hatást gyakorolnak a belső piac működésére a szerzői jog és szomszédos jogok terén. Ezek a különbségek a művek határokon átnyúló felhasználása, illetve a határokon átnyúló tevékenységek továbbfejlesztésének következtében még erőteljesebbé válhatnak. A belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében ezeket a kivételeket és korlátozásokat egységesebben kell meghatározni. A harmonizáció mértékét az határozza meg, hogy az adott kivételek és korlátozások hogyan hatnak a belső piac zavartalan működésére.
- (32) Ez az irányelv a többszörözés joga, valamint a nyilvánosság-hoz közvetítés joga alóli valamennyi kivételt és korlátozást kimerítően sorolja fel. Egyes kivételek, illetve korlátozások – esettől függően – kizárólag a többszörözés jogára vonatkoznak. Az említett felsorolás kellően figyelembe veszi a tagállamok eltérő jogi hagyományait, ugyanakkor célja egy működőképes belső piac biztosítása. A tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk; e követelmény megvalósulását a végrehajtó rendelkezések jövőbeli felülvizsgálata során értékelni kell.
- (33) A kizárólagos többszörözési jog alóli kivételként lehetővé kell tenni egyes – járulékos vagy közbenső többszörözésnek minősülő – időleges többszörözési cselekményeket, amelyek valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét képezik, és amelyek kizárólagos célja, hogy lehetővé tegyék a harmadik személyek között hálózaton, köztes szolgáltató által végzett átvitelt, vagy valamely mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény jogszerű felhasználását. Ezek a többszörözési cselekmények nem bírhatnak önálló gazdasági jelentőséggel. Ez a kivétel olyan cselekmények esetében is megengedhető a feltételek teljesülése esetén, amelyek a böngészést (browsing), illetve a hozzáférés gyorsítására szolgáló tárolóban való rögzítést (caching)

- teszik lehetővé, beleértve az átviteli rendszerek hatékony működését szolgáló cselekményeket is, amennyiben a közvetítő szolgáltató az információt módosítja és nem zavarja meg az információ felhasználásával kapcsolatos adatok kinyerésére szolgáló, széleskörűen elismert és alkalmazott technológia jogszerű használatát. A felhasználás jogszerűnek minősül, ha azt a jogosult engedélyezi, illetve jogszámból megengedi.
- (34) A tagállamok számára lehetőséget kell adni, hogy egyes esetekben kivételekről vagy korlátozásokról rendelkezhesenek, így például oktatási vagy tudományos célra, egyes közintézmények, például könyvtárak és archívumok javára, továbbá a napi eseményekről szóló tudósítás céljából, idézési, fogyatékos személyek által történő, közbiztonsági célt szolgáló, valamint közigazgatási és bírósági eljárásokban való felhasználás céljára.
- (35) A kivételek vagy korlátozások egyes eseteiben a jogosultaknak méltányos díjazás jár, hogy ezáltal a védelemben részesülő műveik és egyéb teljesítményeik felhasználása ellenében megfelelő ellentételezésben részesüljenek. E méltányos díjazás formájának, részletszabályainak és lehetséges mértékének megállapításánál figyelembe kell venni minden egyes eset sajátos körülményeit. A körülmények értékelésénél alkalmazható szempont lehet a jogosultaknál az érintett cselekmény miatt felmerülő esetleges kár mértéke. Amennyiben a jogosultak már valamilyen formában – például egy felhasználási díj részeként – díjazásban részesültek, külön vagy további díjazás őket nem illetheti meg. A méltányos díjazás mértékének megállapításakor teljes egészében figyelembe kell venni az ezen irányelv szerinti műszaki intézkedések alkalmazásának mértékét. Olyan helyzetekben, amikor a jogosultat ért hátrány csak minimális lenne, díjfizetési kötelezettség nem keletkezhet.
- (36) A tagállamok azokban az esetekben is rendelkezhetnek a jogosultakat megillető méltányos díjazásról, amikor kivételekről, illetve korlátozásokról szóló olyan opcionális rendelkezéseket alkalmaznak, amelyek ilyen díjazást nem írnak elő.
- (37) A reprográfiára vonatkozó hatályos nemzeti szabályozások nem képeznek jelentős akadályt a belső piac működésében. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a reprográfia tekintetében kivételt, illetve korlátozást állapítsanak meg.
- (38) A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy méltányos díjazás biztosítása fejében a hang-, kép- és audiovizuális anyagok magáncélú többszörözésének egyes fajtái tekintetében a többszörözés joga alól kivételt, illetve korlátozást állapítsanak meg. Ide tartozhat a jogosultakat ért hátrányok ellentételezése érdekében alkalmazott díjazási rendszer bevezetése, illetve fenntartása is. Bár az ilyen díjazási rendszerek közötti különbségek hátrányosan befolyásolják a belső piac működését, az analóg magáncélú többszörözés tekintetében valószínűleg nem gyakorolnak jelentős hatást az információs társadalom fejlődésére. A digitális magáncélú többszörözés valószínűleg jóval nagyobb mértékben terjed el, és gazdasági jelentősége is nagyobb lesz. A digitális és az analóg magáncélú többszörözés közötti különbségeket ezért kellőképpen figyelembe kell venni, és bizonyos vonatkozásokban különbséget kell tenni köztük.
- (39) A magáncélú többszörözéssel kapcsolatos kivétel, illetve korlátozás alkalmazása során a tagállamoknak kellőképpen figyelembe kell venniük a műszaki és gazdasági fejleményeket, különösen a digitális magáncélú többszörözés és a díjazási rendszerek tekintetében, amennyiben rendelkezésre állnak hatásos műszaki intézkedések. Ezek a kivételek, illetve korlátozások nem akadályozhatják a műszaki intézkedések alkalmazását, illetve az intézkedések esetleges megkerülése esetén ezek érvényesítését.
- (40) A tagállamok egyes nem kereskedelmi céllal működő intézmények (a nyilvánosság számára hozzáférhető könyvtárak és hasonló feladatot ellátó intézmények, így például az archívumok) javára kivételt, illetve korlátozást állapíthatnak meg. Ezt azonban a többszörözési jog körébe tartozó különös esetekre kell korlátozni. E kivétel, illetve korlátozás nem vonatkozhat a védelem alatt álló művek és más teljesítmények on-line szolgáltatásával összefüggésben megvalósuló felhasználásra. Ez az irányelv nem érinti a tagállamok lehetőségét arra, hogy a kizárólagos nyilvános haszonkölcsonzési jog alól a 92/100/EKG irányelv 5. cikke alapján kivételeket állapítsanak meg. Ennek következtében olyan egyedi szerződések megkötését, illetve engedélyek megadását kell elősegíteni, amelyek kiegyensúlyozott módon részesítik előnyben ezeket az intézményeket, valamint a kultúra terjesztésére irányuló feladatuk megvalósulását.
- (41) A műsorsugárzó szervezetek által készített ideiglenes rögzítésekre vonatkozó kivétel, illetve korlátozás alkalmazásakor abból kell kiindulni, hogy a műsorsugárzó szervezet nevében és annak felelőssége alatt eljáró személy eszköze is a műsorsugárzó szervezet saját eszközének minősül.
- (42) Az oktatást vagy tudományos kutatást – beleértve a távoktatást is – szolgáló nem kereskedelmi célú felhasználásokra vonatkozó kivétel, illetve korlátozás alkalmazásakor a tevékenység nem kereskedelmi jellegét maga alapján a tevékenység alapján kell megítélni. Az érintett intézmény szervezeti felépítése, illetve finanszírozási formája e tekintetben nem meghatározó tényező.
- (43) A tagállamoknak mindenesetre minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk, hogy megkönnyítsék a hozzáférést a művekhez az olyan fogyatékoságban szenvedő személyek számára, amely akadályozza őket a művek önálló felhasználásában, és ennek során kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a hozzáférhető formátumokra.
- (44) Az ebben az irányelvben foglalt kivételek és korlátozások alkalmazása során a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban kell eljárni. E kivételek és korlátozások nem alkalmazhatók oly módon, hogy az károsítsa a jogosult jogos érdekeit vagy sérelmes legyen a mű rendes felhasználására. E kivételek és korlátozások tagállami szabályozásának tükröznie kell különösen azt a fokozott gazdasági hatást, amelyet e kivételek és korlátozások az új elektronikus környezetben előidézhetnek. Ennélfogva egyes kivételek és korlátozások terjedelmét a védelem alatt álló művek és más teljesítmények egyes újszerű felhasználásai tekintetében akár szűkebben is meg lehet határozni.

- (45) Az 5. cikk (2), (3) és (4) bekezdésében szabályozott kivételek és korlátozások azonban nem akadályozzák olyan szerződéses viszonyok létrejöttét, amelyek célja a jogosultak számára méltányos díjazás biztosítása, feltéve hogy ezt a nemzeti jog megengedi.
- (46) A felhasználókat és a jogosultakat vitáik rendezésében segítheti a mediáció igénybevétele. A Bizottságnak – a kapcsolattartó bizottság keretében együttműködve a tagállamokkal – meg kell vizsgálnia a szerzői jogot és a szomszédos jogokat érintő jogviták rendezésének új jogi lehetőségeit.
- (47) A jogosultak a műszaki fejlődésnek köszönhetően alkalmazhatnak olyan műszaki intézkedéseket, amelyek célja a szerzői jog, a szomszédos jogok, illetve az adatbázisokon fennálló *sui generis* jogok jogosultjai által nem engedélyezett cselekmények megakadályozása vagy korlátozása. Fennáll azonban annak a veszélye, hogy az ilyen intézkedésekkel biztosítani kívánt technikai védelem megkerülését jogsértő tevékenységgel megkísérlik lehetővé tenni, illetve megkönnyíteni. A belső piac működésének megzavarására alkalmas különféle jogi megközelítések elkerülése érdekében harmonizálni kell a hatásos műszaki intézkedések megkerülése, valamint az ezt célzó eszközök és termékek előállítását, illetve az ilyen szolgáltatások nyújtása elleni jogi védelmet.
- (48) E jogi védelem azon műszaki intézkedések esetén kell hogy érvényesüljön, amelyek hatásosan korlátozzák a szerzői jog, a szomszédos jogok, illetve az adatbázisokon fennálló *sui generis* jogok jogosultjai által nem engedélyezett cselekményeket anélkül, hogy ez akadályozná az elektronikus eszközök rendes működését, illetve műszaki fejlesztését. Ez a jogi védelem nem keletkeztet kötelezettséget olyan eszközök, termékek, alkatrészek vagy szolgáltatások tervezésére, amelyek megfelelnek a műszaki intézkedéseknek, feltéve, hogy ezek az eszközök, termékek, alkatrészek vagy szolgáltatások egyébként nem esnek a 6. cikkben foglalt tilalom alá. E jogi védelemnek tiszteletben kell tartania az arányosság elvét, és nem tilthatja meg azon eszközöket vagy tevékenységeket, amelyeknek gazdaságilag jelentős célja vagy használata nem a műszaki intézkedés megkerülésére irányul. E védelem nem akadályozhatja különösen a kódolási módszerek kutatását.
- (49) A műszaki intézkedések jogi védelme nem érinti a műszaki intézkedések megkerülését szolgáló eszközök, termékek, illetve alkatrészek magáncélú birtoklását tiltó nemzeti rendelkezéseket.
- (50) E harmonizált jogi védelem nem érinti a 91/250/EGK irányelv védelemről szóló különös rendelkezéseit. Különösen nem vonatkozik a számítógépi programokkal kapcsolatban alkalmazott műszaki intézkedések védelmére, amellyel kizárólag az említett irányelv foglalkozik. Nem gátolhatja vagy akadályozhatja olyan eszközök fejlesztését vagy alkalmazását, amelyek a 91/250/EGK irányelv 5. cikkének (3) bekezdése vagy 6. cikke szerinti feltételeknek megfelelő cselekmények elvégzését lehetővé tevő műszaki intézkedések megkerülésére irányulnak. Az említett irányelv 5. és 6. cikke kizárólag a számítógépi programokra vonatkozó kizárólagos jogok tekintetében állapít meg kivételeket.
- (51) A műszaki intézkedések jogi védelme az 5. cikk értelmében vett közérdek, illetve a közbiztonság sérelme nélkül érvényesül. A tagállamoknak elő kell segíteniük a jogosultak által önkéntesen hozott intézkedéseket, beleértve a jogosultak és más érdekelt felek közötti megállapodások megkötését és végrehajtását, annak érdekében, hogy a nemzeti jogszabályokban ezzel az irányelvvvel összhangban meghatározott egyes kivételek, illetve korlátozások célkitűzései megvalósuljanak. Amennyiben ésszerű időn belül nem születnek ilyen önkéntes intézkedések vagy megállapodások, a tagállamok megfelelő intézkedésekkel kötelesek gondoskodni arról, hogy a kedvezményezettek – valamely már alkalmazott műszaki intézkedés módosítása vagy egyéb eszközök útján – valóban élni tudjanak e kivételekkel és korlátozásokkal. A jogosultak által – akár megállapodás keretében is –, illetve a tagállamok által alkalmazott intézkedésekkel való visszaélés megakadályozása érdekében azonban az ilyen intézkedések végrehajtása során alkalmazott műszaki intézkedések jogi védelmet kell, hogy élvezzenek.
- (52) A magáncélú többszörözésre vonatkozó, az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerint alkalmazott kivétel, illetve korlátozás végrehajtása során a tagállamoknak szintén ösztönözniük kell az ilyen kivétel, illetve korlátozás célkitűzéseinek megvalósítását lehetővé tevő önkéntes intézkedések alkalmazását. Amennyiben ésszerű időn belül nem születnek intézkedések a magáncélú többszörözés lehetővé tételére, a tagállamok intézkedéseket hozhatnak annak érdekében, hogy a kedvezményezettek élni tudjanak az adott kivétellel, illetve korlátozással. A jogosultak által – beleértve a jogosultak és más érdekelt felek közötti esetleges megállapodásokat is –, illetve a tagállamok által hozott intézkedések nem akadályozzák, hogy a jogosultak olyan műszaki intézkedéseket alkalmazzanak, amelyek az 5. cikk (2) bekezdése b) pontjának megfelelően a magáncélú többszörözéssel kapcsolatban nemzeti jogszabályokban szereplő kivételekkel, illetve korlátozásokkal összhangban vannak, figyelembe véve az említett rendelkezés értelmében előírt méltányos díjazás feltételét, valamint a különböző felhasználási feltételek – mint például a másolatok számának ellenőrzése – közötti esetleges különbségtételt az 5. cikk (5) bekezdésével összhangban. Az ilyen intézkedésekkel való visszaélések elkerülése érdekében a végrehajtásuk során alkalmazott műszaki intézkedések jogi védelmet kell, hogy élvezzenek.
- (53) A műszaki intézkedések védelmének biztonságos környezetet kell teremtenie az interaktív lehívásos szolgáltatások számára oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a művekhez és más védelem alatt álló teljesítményekhez az általuk egyénileg választott helyről és időben férhessenek hozzá. Amennyiben e szolgáltatások nyújtása szerződéses megállapodáson alapul, a 6. cikk (4) bekezdésének első és második albekezdése nem alkalmazható. Ellenben az on-line felhasználás nem interaktív formáira vonatkoznak az említett rendelkezések.

- (54) A digitális formátumú művek és más védelem alatt álló teljesítmények technikai azonosítórendszereinek nemzetközi szabványosítása terén jelentős előrelépés történt. A hálózatok által egyre inkább meghatározott környezetben a műszaki intézkedések közötti eltérések arra vezethetnek, hogy a Közösségen belüli rendszerek nem kompatibilisek. A különböző rendszerek kompatibilitását és interoperabilitását elő kell mozdítani. Különösen kívánatos a globális rendszerek kiépülésének elősegítése.
- (55) A műszaki fejlődés elősegíti a művek – különösen hálózaton keresztül történő – terjesztését, ami azt is szükségessé teszi, hogy a jogosultak hatékonyabban tudják azonosítani a művet és más védelem alatt álló teljesítményt, a szerzőt és az egyéb jogosultakat, továbbá azt is, hogy a műveken és más teljesítményeken fennálló jogok kezelésének megkönnyítése érdekében tájékoztatást adjanak a művek és más védelem alatt álló teljesítmények felhasználásának feltételeiről. A jogosultakat ösztönözni kell olyan jelölések alkalmazásában, amelyek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény hálózatra helyezésekor a fenti információkon túl egyebek között az engedélyt is tartalmazzák.
- (56) Fennáll azonban annak a veszélye, hogy a művekhez csatolt elektronikus jogkezelési adatokat megpróbálják ellenes tevékenységgel eltávolítani vagy megváltoztatni, illetve a műveket vagy más védelem alatt álló teljesítményeket, amelyekről az ilyen adatot engedély nélkül eltávolították, megkísérlik jogosulatlanul terjeszteni, terjesztés céljából behozni, sugározni, nyilvánossághoz közvetíteni vagy másként a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tenni. A belső piac működésének megzavarására alkalmas eltérő jogi megközelítések elkerülése érdekében harmonizált jogi védelemről kell gondoskodni minden ilyen jellegű tevékenység ellen.
- (57) A fent említett jogkezelési adatrendszerek kialakítástól függetlenül lehetővé tehetik egyidejűleg a jogi védelem alatt álló teljesítmények egyéni felhasználásával kapcsolatos fogyasztói szokásokra vonatkozó személyes adatok feldolgozását is, továbbá segítségükkel az on-line fogyasztói magatartás is nyomon követhető. Az ilyen eszközök technikai funkcióinak megfelelő módon biztosítaniuk kell a magánélet védelmét, a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽¹⁾ összhangban.
- (58) A tagállamoknak az ebben az irányelvben foglalt jogok és kötelezettségek megsértése esetén hatékony szankciókról és jogorvoslatokról kell rendelkezniük. Minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk a szankciók és jogorvoslatok alkalmazása érdekében. Az előírt szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek kell hogy legyenek, továbbá magukban kell foglalniuk a kártérítési és/vagy ideiglenes intézkedés iránti igény érvényesítésének, valamint megfelelő esetben a jogsértő anyagok lefoglalása kérelmezésének lehetőségét.
- (59) A digitális környezetben különösen a közvetítő szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat használhatják fel harmadik személyek jogsértő tevékenységhez. Sok esetben ezek a szolgáltatók vannak leginkább abban a helyzetben, hogy a jogsértésnek véget vethessenek. Az egyéb rendelkezésre álló szankciók és jogorvoslati lehetőségek mellett a jogosultaknak tehát meg kell adni a lehetőséget, hogy kérelmezhesék az ideiglenes intézkedést olyan közvetítő szolgáltatókkal szemben, akik valamely harmadik fél jogsértését egy védelem alatt álló mű vagy más teljesítmény tekintetében hálózaton közvetítik. Ezt a lehetőséget akkor is biztosítani kell, ha a közvetítő szolgáltató által megvalósított cselekmények az 5. cikk értelmében kivételi szabályozás körébe tartoznak. Az ilyen ideiglenes intézkedések feltételeit és módját a tagállamok nemzeti joga határozza meg.
- (60) Az ezen irányelv által biztosított védelem nem érintheti az olyan egyéb területeken elfogadott nemzeti, illetve közösségi jogszabályi rendelkezéseket, mint az ipari tulajdon, az adatvédelem, a feltételes hozzáférés, a közérdekű dokumentumokhoz való hozzáférés, illetve a médiában történő felhasználás időrendjének szabályai, amelyek a szerzői jog és a szomszédos jogok védelmét befolyásolhatják.
- (61) A WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése rendelkezéseinek való megfelelés érdekében a 92/100/EGK irányelvet és a 93/98/EGK irányelvet módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

CÉLOK ÉS HATÁLY

1. cikk

Hatály

- (1) Ezen irányelv tárgya a szerzői jog és a szomszédos jogok védelme a belső piac keretében, különös tekintettel az információs társadalomra.
- (2) Ez az irányelv – a 11. cikkben említett esetek kivételével – nem érinti és semmilyen módon nem befolyásolja
- a számítógépi programok jogi védelmével;
 - a bérleti és haszonkölcsönzési joggal, illetve a szellemi tulajdon területén a szerzői joghoz kapcsolódó egyes jogokkal;
 - a műholdas műsorsugárzásra és a vezeték útján történő továbbközvetítésre alkalmazandó szerzői és szomszédos jogokkal;
 - a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejével;
 - az adatbázisok jogi védelmével kapcsolatos hatályos közösségi rendelkezéseket.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

II. FEJEZET

JOGOK ÉS KIVÉTELEK

2. cikk

A többszörözési jog

A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

- a szerzők számára műveik tekintetében;
- az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;
- a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;
- a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és többszörözött példányai tekintetében;
- a műsorsugárzó szervezetek számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.

3. cikk

A művek nyilvánosságához közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének jog

(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánosságához közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

(2) A tagállamok biztosítják a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát akár vezetékes akár vezeték nélküli, illetve oly módon történő hozzáférhetővé tétel esetében is, amikor a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg:

- az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;
- a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;
- a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és a többszörözött példányai tekintetében;
- a műsorsugárzó számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt jogok nem merülnek ki a nyilvánosságához közvetítés vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel egyetlen, e cikkben említett cselekménye révén sem.

4. cikk

A terjesztési jog

(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik eredeti vagy többszörözött példányai adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztésének engedélyezésére, illetve ennek megtiltására.

(2) A terjesztési jog nem merül ki a Közösségen belül a mű eredeti vagy többszörözött példánya tekintetében, kivéve, ha annak első eladását vagy tulajdonjogának más módon való első átruházását a Közösségen belül a jogosult vagy az ő hozzájárulásával más végezte.

5. cikk

Kivételek és korlátozások

(1) Az olyan, 2. cikkben említett időleges többszörözési cselekmények, amelyek járulékos vagy közbenső jellegűek, valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét képezik, és amelyeknek kizárólagos célja, hogy lehetővé tegyék egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény

- hálózaton harmadik személyek között közvetítő szolgáltató által végzett átvitelét, vagy
- jogszerű felhasználását,

és önálló gazdasági jelentőséggel nem bírnak, a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételt képeznek.

(2) A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben:

- papíron vagy hasonló hordozón történő, valamely fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözés tekintetében – a kották kivételével –, feltéve hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek;
- bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az érintett művel vagy más védelem alatt álló teljesítménnyel kapcsolatban alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést;
- a nyilvánosan hozzáférhető könyvtárak, oktatási intézmények vagy múzeumok, valamint az archívumok által végzett egyes többszörözési cselekmények tekintetében, amelyek közvetlenül vagy közvetve sem irányulnak kereskedelmi vagy gazdasági célra;
- műveknek a műsorsugárzó szervezetek által saját eszközeikkel, saját műsoraik számára készített ideiglenes rögzítései tekintetében; e rögzítések megőrzése hivatalos archívumokban rendkívüli dokumentációs értékükre tekintettel megengedhető;
- sugárzott műsorok nem kereskedelmi célú szociális intézmények (például kórházak vagy börtönök) általi többszörözése tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek.

(3) A tagállamok a 2. és a 3. cikkben szabályozott jogok vonatkozásában az alábbi esetekben kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg:

- kizárólag oktatási szemléltetés vagy tudományos kutatás céljából végzett felhasználás, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, és az elérni kívánt nem kereskedelmi cél által indokolt terjedelemben;
- fogyatékos személyek által végzett, a fogyatékoságukkal közvetlenül összefüggő, nem kereskedelmi jellegű felhasználás, az adott fogyatékoság által indokolt terjedelemben;

- c) már nyilvánosságra hozott aktuális gazdasági, politikai vagy vallási témájú cikkeknek, illetve sugárzott műveknek vagy más ilyen jellegű, védelem alatt álló teljesítményeknek a sajtó általi többszörözése, nyilvánosságához közvetítése, illetve más módon a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele olyan esetekben, amikor az ilyen felhasználást nem zárták ki kifejezetten, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, vagy a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek a napi eseményekről szóló tudósításhoz kapcsolódóan a tájékoztatási cél által indokolt terjedelemben történő felhasználása, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is;
- d) korábban jogszerűen nyilvánosságra hozott műből vagy más, védelem alatt álló teljesítményből kritikai vagy ismertetési céllal történő idézés, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, továbbá ha felhasználása megfelel a tisztességes gyakorlatnak, a cél által indokolt terjedelemben;
- e) közbiztonság érdekében történő, illetve közigazgatási, parlamenti vagy bírósági eljárások megfelelő lefolytatását, valamint ezekről készült tudósítások célját szolgáló felhasználás;
- f) politikai beszédeknek, valamint nyilvánosan tartott előadások vagy hasonló jellegű alkotások, illetve védelem alatt álló egyéb teljesítmények részleteinek felhasználása a tájékoztatás célja által indokolt terjedelemben, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is;
- g) vallási rendezvények, illetve valamely hatóság által szervezett hivatalos rendezvények alkalmával történő felhasználás;
- h) közterületen való tartós elhelyezés céljára készült művek (például építészeti vagy szobrászati művek) felhasználása;
- i) valamely mű, illetve más védelem alatt álló teljesítmény más anyagokba történő véletlenszerű belefoglalása;
- j) művészi alkotások nyilvános kiállításának vagy árusításának reklámozása céljából történő felhasználás, az esemény népszerűsítése által indokolt terjedelemben, az egyéb kereskedelmi célú felhasználás kizárásával;
- k) karikatúra, paródia vagy utánzat készítésének céljára történő felhasználás;
- l) készülékek működésének bemutatásával vagy javításával kapcsolatos felhasználás;
- m) épület, rajz vagy épületerv formájában megjelenő művészeti alkotásnak az épület helyreállítása céljából történő felhasználása;
- n) az adásvételi vagy felhasználási feltételek alá nem eső, a (2) bekezdés c) pontjában említett intézmények gyűjteményeiben nem szereplő műveknek illetve más védelem alatt álló teljesítményeknek a nyilvánosság egyes tagjai számára közvetítéssel, illetve hozzáférhetővé tétellel, kutatás vagy egyéni tanulás céljából történő felhasználása, az említett intézmények helyiségeiben e célra kijelölt terminálokon;
- o) más kisebb jelentőségű felhasználás, amennyiben a nemzeti jogban már léteznek kivételek, illetve korlátozások, feltéve, hogy azok kizárólag analóg felhasználásra vonatkoznak, és nem érintik az áruk és szolgáltatások Közösségen belüli szabad mozgását, az e cikkben szereplő egyéb kivételek és korlátozások sérelme nélkül.
- (4) Amennyiben a tagállamok a többszörözési joggal kapcsolatban a (2) és a (3) bekezdés alapján kivételeket, illetve

korlátozásokat állapíthatnak meg, hasonlóképpen rendelkezhetnek a 4. cikkben foglalt terjesztési joggal kapcsolatos kivételekről, illetve korlátozásokról, az engedélyezett többszörözési cselekmény által indokolt terjedelemben.

(5) Az (1), a (2), a (3) és a (4) bekezdésben foglalt kivételek és korlátozások kizárólag olyan különös esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

III. FEJEZET

A MŰSZAKI INTÉZKEDÉSEK ÉS A JOGKEZELÉSI ADATOK VÉDELME

6. cikk

A műszaki intézkedésekkel kapcsolatos kötelezettségek

(1) A tagállamok megfelelő jogi védelmet biztosítanak a hatásos műszaki intézkedések olyan megkerülése ellen, amelyet olyan személy hajt végre, aki tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy cselekményének célja a műszaki intézkedés megkerülése.

(2) A tagállamok megfelelő jogi védelmet biztosítanak

- a hatásos műszaki intézkedés megkerülése céljából kínált, reklámozott, illetve forgalmazott, vagy
- a hatásos műszaki intézkedés megkerülésén kívül számottevő gazdasági jelentőséggel vagy céllal nem rendelkező, vagy
- elsősorban a hatásos műszaki intézkedés megkerülésének lehetővé tétele, illetve megkönnyítése céljából tervezett, gyártott, átalakított, vagy szolgáltatott

eszközök, termékek vagy alkatrészek, illetve ilyen tartalmú szolgáltatások előállítás, behozatal, terjesztése, eladása, bérbeadása, értékesítési vagy bérbeadási célú reklámozása, valamint kereskedelmi célú birtoklása ellen.

(3) Ezen irányelv alkalmazásában „műszaki intézkedés” minden olyan technológia, eszköz vagy alkatrész, amely rendes működése során alapvetően arra szolgál, hogy a művek és más, jogi védelem alatt álló teljesítmények tekintetében megelőzze, illetve megakadályozza a jogszabályban meghatározott szerzői jog vagy szomszédos jogok, illetve a 96/9/EK irányelv III. fejezetében foglalt *sui generis* jog jogosultja által nem engedélyezett cselekményeket. A műszaki intézkedés akkor minősül „hatásosnak”, ha a jogi védelem alatt álló mű vagy más teljesítmény felhasználását a jogosult valamely hozzáférés-ellenőrzési vagy védelmet nyújtó eljárással – így például kódolással, titkosítással vagy a mű vagy más teljesítmény egyéb átalakításával – vagy olyan másolatkészítést ellenőrző mechanizmus útján ellenőrzi, amely a védelem célját megvalósítja.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt jogi védelemre tekintet nélkül, a jogosultak önkéntes intézkedésének – beleértve a jogosultak és más érdekelt felek közötti megállapodásokat is – hiányában a tagállamok megfelelő intézkedésekkel kötelesek gondoskodni arról, hogy a jogosultak a nemzeti jogban az 5. cikk (2) bekezdése a), c), d) és e) pontjának, illetve (3) bekezdése a), b), illetve e) pontjának megfelelően szabályozott kivétel vagy korlátozás kedvezményezettje számára – az adott kivétel, illetve korlátozás

érvényesítéséhez szükséges mértékben - az adott kivétel vagy korlátozás kihasználásának eszközeit elérhetővé tegyék, feltéve, hogy a kedvezményezett az érintett jogi védelem alatt álló műhöz vagy más teljesítményhez jogszerűen hozzáférhet.

A tagállamok ilyen intézkedéseket - az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja, valamint (5) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően - az 5. cikk (2) bekezdése b) pontjának megfelelő kivétel vagy korlátozás kedvezményezettjei tekintetében is hozhatnak, kivéve, ha a jogosult az adott kivétel, illetve korlátozás kihasználásához szükséges mértékben a magáncélú többszörözést már lehetővé tette, anélkül, hogy ez a jogosultat akadályozná abban, hogy a másolatok számát megfelelő intézkedéssel e rendelkezésekkel összhangban meghatározza.

A jogosultak által önkéntesen alkalmazott műszaki intézkedések - beleértve az önkéntes megállapodások végrehajtásaként alkalmazott intézkedéseket is -, valamint a tagállamok által hozott intézkedések végrehajtásaként alkalmazott műszaki intézkedések az (1) bekezdésben foglalt jogi védelemben részesülnek.

Az első és a második albekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók, ha szerződéses megállapodás alapján a műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket úgy teszik a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

Amennyiben e cikket a 92/100/EGK, illetve a 96/9/EK irányelvvel összefüggésben alkalmazzák, e bekezdést megfelelően alkalmazni kell.

7. cikk

A jogkezelési adatokkal kapcsolatos kötelezettségek

(1) A tagállamok megfelelő jogi védelemről gondoskodnak az alábbi cselekményeket tudatosan jogosulatlanul végző személyekkel szemben:

- a) elektronikus jogkezelési adat eltávolítása vagy megváltoztatása;
- b) olyan művek, illetve az ezen irányelv vagy a 96/9/EK irányelv III. fejezete alapján védelem alatt álló egyéb teljesítmények terjesztése, terjesztés céljából történő behozatala, sugárzása, nyilvánossághoz közvetítése, továbbá a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele, amelyekről az elektronikus jogkezelési adatot engedély nélkül eltávolították, illetve megváltoztatták,

amennyiben a személy tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy e cselekményével valamely jogszabályban meghatározott szerzői jog vagy szomszédos jogok, illetve a 96/9/EK irányelv III. fejezetében foglalt *sui generis* jog megsértésére mást indít, illetve ilyen jog megsértését lehetővé teszi, megkönnyíti vagy leplezi.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában „jogkezelési adat” a jogosultaktól származó minden olyan adat, amely az ebben az irányelvben említett jog, vagy a 96/9/EK irányelv III. fejezetében foglalt *sui generis* jog által védett műveket vagy más teljesítményeket, illetve a szerzőket vagy más jogosultakat azonosítja, vagy a mű vagy más

teljesítmény felhasználásának feltételeiről tájékoztat, továbbá az ilyen adatot megjelenítő szám vagy kód.

Az első albekezdést akkor kell alkalmazni, ha az ilyen adatok bármelyikét az ebben az irányelvben említett jog, illetve a 96/9/EK irányelv III. fejezetében foglalt *sui generis* jog által védett művek vagy más teljesítmények példányához csatolják vagy azok nyilvánossághoz közvetítésével összefüggésben jelenik meg.

IV. FEJEZET

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

8. cikk

Szankciók és jogorvoslatok

(1) A tagállamok az irányelvben foglalt jogok és kötelezettségek megsértése esetére megfelelő szankciókról és jogorvoslatokról rendelkeznek, továbbá minden szükséges intézkedést megtesznek e szankciók és jogorvoslatok alkalmazásának biztosítása érdekében. Az előírt szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek kell, hogy legyenek.

(2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy azok a jogosultak, akiknek érdekeit a tagállam területén végzett jogsértő tevékenység érinti, kártérítési igényvel élhessenek és/vagy ideiglenes intézkedést, illetve szükség esetén a 6. cikk (2) bekezdésében említett jogsértő anyagok, eszközök, termékek vagy alkatrészek lefoglalását kérhessék.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a jogosultak kérelmezhessek az ideiglenes intézkedést olyan közvetítő szolgáltatókkal szemben, akiknek a szolgáltatásait harmadik személy szerzői jog vagy szomszédos jogok megsértése céljából veszi igénybe.

9. cikk

Egyéb jogszabályi rendelkezések alkalmazása

Ez az irányelv nem érinti a különösen a szabadalmi jogokra, a védjegyekre, a formatervezési és használati mintákra, a félvezető termékek topográfiájára, a tipográfiai jelekre, a feltételes hozzáférésre, a műsorközvetítő szolgáltatások kábelrendszereihez való hozzáférésre, a nemzeti kincsek védelmére, a törvényi letétbe helyezési követelményekre, a versenykorlátozó magatartással és a tisztességtelen versennyel kapcsolatos szabályokra, az üzleti titokra, a biztonságra, a titok- és az adatvédelemre és a magánélet védelmére, a közérdekű dokumentumokhoz való hozzáférésre, valamint a szerződési jogra vonatkozó rendelkezéseket.

10. cikk

Időbeli hatály

(1) Ezen irányelv rendelkezéseit alkalmazni kell mindazon – ebben az irányelvben említett – művek vagy más teljesítmények tekintetében, amelyek 2002. december 22-én a tagállamok szerzői jogi és szomszédos jogi jogszabályai alapján védelemben részesülnek, illetve amelyek az ezen irányelvben vagy az 1. cikk (2) bekezdésében foglalt védelmi feltételeknek megfelelnek.

(2) Ez az irányelv nem érinti a 2002. december 22. előtt végzett cselekményeket és szerzett jogokat.

11. cikk

Technikai kiigazítások

(1) A 92/100/EGK irányelv a következőképpen módosul:

- a) a 7. cikket el kell hagyni;
b) a 10. cikk (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A korlátozások kizárólag olyan különleges esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.”

(2) A 93/98/EGK irányelv 3. cikke (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A hangfelvétel-előállítók jogai az első rögzítéstől számított 50 év elteltével megszűnnek. Ha azonban a hangfelvételt ezen időszakon belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák, az említett jogok az első jogszerű nyilvánosságra hozatal időpontját követő 50 év elteltével szűnnek meg. Amennyiben az első mondatban említett időszakon belül jogszerű nyilvánosságra hozatal nem történt, de a hangfelvételt ezen időszak alatt jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítették, az említett jogok az első jogszerű nyilvánossághoz közvetítés időpontját követő 50 év elteltével szűnnek meg.

Amennyiben azonban a hangfelvétel-előállítók jogai az e bekezdésnek az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i európai parlamenti és tanácsi 2001/29/EK irányelvvel (*) még nem módosított szövege alapján fennálló jogi védelem lejártja miatt 2002. december 22-én már nem védettek, ez a bekezdés nem jár azzal a hatással, hogy e jogok újra védelemben részesülnek.

(*) HL L 167., 2001.6.22., 10. o.”

12. cikk

Záró rendelkezések

(1) A Bizottság legkésőbb 2004. december 22-éig, majd ezt követően háromévenként jelentést készít az Európai Parlament, a Tanács, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottság számára ezen irányelv alkalmazásáról, amelyben egyebek között a tagállamok által rendelkezésre bocsátott információk alapján megvizsgálja különösen az 5., a 6. és a 8. cikk alkalmazását a digitális piac fejlődésének fényében. A 6. cikk tekintetében a Bizottság különösen azt vizsgálja, hogy e cikk biztosítja-e a megfelelő szintű védelmet, valamint hogy a jogszabály által megengedett cselekményekre a hatásos műszaki intézkedések hátrányosan hatnak-e. Szükség esetén – különösen a belső piac működésének a szerződés 14. cikke által előírt biztosítása érdekében – a Bizottság ezen irányelv módosítására javaslatokat terjeszt elő.

(2) A szerzői joggal szomszédos jogoknak az irányelvben biztosított védelme nem érinti és semmilyen módon nem befolyásolja a szerzői jogok védelmét.

(3) Létrejön egy kapcsolattartó bizottság. E bizottság a tagállamok hatáskörrel rendelkező szerveinek képviselőiből áll. Elnöke a Bizottság képviselője, üléseit az elnök kezdeményezésére vagy valamely tagállam küldötteinek kérésére tartja.

(4) A bizottság feladatai a következők:

- a) ezen irányelv belső piac működésére gyakorolt hatásainak vizsgálata és a nehézségek kiemelése;
b) konzultációk szervezése az ezen irányelv alkalmazásával kapcsolatban felmerült bármely kérdéstről;
c) a jogszabályokban és az ítélkezési gyakorlatban végbement jelentős fejleményekről, valamint a vonatkozó gazdasági, társadalmi, kulturális és műszaki fejlődésre vonatkozó információk cseréjének elősegítése;
d) olyan fórum funkciójának betöltése, amely értékeli a művek és egyéb tárgyak digitális piacát, beleértve a magáncélú többszörösítést és a műszaki intézkedések alkalmazását is.

13. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2002. december 22. előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal hazai joguk azon rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

14. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* történő kihirdetésének napján lép hatályba.

15. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2001. május 22-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

N. FONTAINE

a Tanács részéről

az elnök

M. WINBERG